

DATOS IDENTIFICATIVOS

Historia interna da lingua galega

Materia	Historia interna da lingua galega			
Código	V01G400V01906			
Titulación	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descritores	Creditos ECTS	Carácter	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	4	1c
Lingua impartición	Galego			
Departamento	Filoloxía galega e latina			
Coordinador/a	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Profesorado	Rodríguez Guerra, Alexandre			
Correo-e	xandre@uvigo.gal			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
Descrición xeral	Percorrido sistemático polos principais cambios lingüísticos (fonético-fonolóxicos, morfolóxicos, sintácticos e léxicos) que levaron do latín ó galego.			

Competencias

Código	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE12	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do galego.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.

Resultados de aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias
---------------------------	--------------

Coñecemento dos principais cambios lingüísticos (fonolóxicos, morfosintácticos e léxicos) que caracterizaron a lingua galega ao longo dos séculos.

CB1 CB2 CB5
CG1 CG2 CG7 CG9 CG11 CG12 CG13 CG15 CG16 CG25 CG26
CE2 CE5 CE12
CT1 CT2 CT3 CT6 CT8

Contidos	
Tema	
1. O léxico	1.1. Historia do léxico galego 1.2. A formación de palabras no galego medieval
2. Principais cambios fonético-fonolóxicos no paso do latín ó galego	2.1. Introducción 2.2. O sistema vocálico 2.3. O sistema consonántico
3. Principais cambios morfolóxicos do latín ó galego	3.1. Formas léxicas (eido nominal e verbal) 3.2. Formas gramaticais
4. Da sintaxe latina á galega	4.1. Orde de constituíntes funcionais 4.2. Esquemas e funcións oracionais

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Resolución de problemas	22	22	44
Lección maxistral	20	20	40
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	60	62
Observación sistemática	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Desenvólvense o primeiro día de aulas e, nelas, realízase un percorrido explicativo polos eixes sobre os que pivotará o curso. Entregarase un cronograma xeral da materia. O ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL tamén pode asistir a esta sesión. En todo caso o docente faralles chegar o cronograma xeral da materia.
Resolución de problemas	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados cos contidos da materia. Empregaranse como complemento da lección maxistral. Nalgunha ocasión pódense entregar anticipadamente para que os/as estudantes os poidan preparar con certo adianto e, mesmo, para que poidan realizar unha pequena exposición na aula. O ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma Moovi das prácticas, que deberá entregar no prazo que se marque. Despois, o profesor, en función da natureza do exercicio, devolveraa corrixidas, fornecerá un solucionario de autocomprobación ou fixará unha titoría para explicalas.
Lección maxistral	Nestas aulas o docente exporá os contidos da materia, bases teóricas e lecturas relacionadas con elas, directrices ou explicacións a partir dos exercicios prácticos. Aconséllase vivamente levar os contidos da materia ó día. O ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma Moovi dos materiais necesarios para preparar todos os contidos que se desenvolvan. Empregaranse, para iso, ficheiros en formato pdf (por veces o profesor tamén os poderá enviar por correo electrónico).

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descrición
Resolución de problemas	Alén das indicacións do comezo do curso, ó longo das semanas atenderanse as consultas individuais que haxa sobre a elaboración dalgunhas prácticas concretas. O ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL poderá realizar as consultas a través da plataforma Moovi, do correo electrónico ou nalgunha titoría. Se a cantidade de estudantes semipresenciais así o aconsellar, poderase realizar algunha titoría en grupo, tipo seminario.

Avaliación			
	Descrición	Cualificación	Competencias Avaliadas
Resolución de problemas	<p>Ó longo do cuadrimestre o docente especificará as actividades prácticas que serán avaliadas (tamén algunha presentación). É preciso que se respecten os prazos de entrega.</p> <p>Para o ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL esta epígrafe alcanza un 35% da cualificación final, por iso deberá levar a cabo algunha práctica avaliada a maiores ou realizar máis exhaustivamente algunha das que se propoñan (sempre seguindo as indicacións do docente).</p>	30	CB1 CB2 CB5 CG1 CG7 CE2 CE5 CE12 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8
Exame de preguntas de desenvolvemento	O estudantado de avaliación continua (tanto presencial coma SEMIPRESENCIAL) realizará unha proba escrita -sempre presencial- na data oficial proposta no calendario da FFT (para calquera das dúas edicións das actas) sobre os contidos teórico-prácticos da materia que non fose superando ó longo dos exames/probas parciais previos (na mesma data para todo o estudantado de avaliación continua).	65	CB1 CB2 CB5 CG1 CG2 CG7 CG9 CE2 CE5 CE12 CT1 CT2 CT3 CT6 CT8
Observación sistemática	<p>Valorarase a asistencia regular cunha participación activa nas prácticas e mais nas aulas maxistras.</p> <p>Para o ESTUDANTADO SEMIPRESENCIAL este 5% da nota sumarase na metodoloxía "Resolución de problemas e/ou exercicios".</p>	5	CG1 CE2 CT1 CT2 CT3

Outros comentarios sobre a Avaliación

Por defecto, enténdese que o estudantado opta por un sistema de avaliación continua; se así non for, deberá comunicar nas dúas primeiras semanas do curso a súa intención de se presentar á avaliación única permitida pola Universidade de Vigo.

-Avaliación continua (para quen (a) asista regularmente ás aulas presenciais -in situ ou a distancia- e (b) entregue as tarefas respectando os prazos e as indicacións do profesor -(a) e (b) para o estudantado presencial e só (b) para o SEMIPRESENCIAL-): para poder facer a media final ponderada, haberá que superar exames escritos e prácticas (presentacións) avaliadas. Todas as prácticas, actividades e presentacións solicitados polo docente teñen que se entregar/realizar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Aquelas probas que non se superen na primeira edición das actas (xaneiro) poderanse recuperar na segunda edición das actas (xuño/xullo), co límite de entrega situado na data fixada pola FFT para o exame. Se por causa xustificada algún/ha estudante non pode cumprir co requisito (a), deberallo comunicar ó docente, que proporá outras actividades compensatorias.

-Avaliación única (admitida pola Universidade de Vigo): poderase superar a materia, en calquera das dúas edicións de actas (xaneiro e xullo), a través dun exame final escrito de todos os contidos teórico-prácticos da materia [65%] (que se realizará nas datas fixadas pola FFT no seu calendario oficial) e mais dun traballo (seguindo as indicacións do docente) [35%]. Cómpre superar tanto o exame coma o traballo (en cada unha das convocatorias) para poder aprobar a materia. Aínda que se opte por un sistema de avaliación única aconséllase a asistencia ás aulas.

A copia ou o plaxio, total ou parcial, será avaliado cun cero na proba (práctica ou exame) en que se detecte. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma Moovi (novidades, documentos, cualificacións) e estar ó tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Todas as consultas realizadas por correo electrónico serán atendidas no horario de titorías.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ferreiro, M., **Gramática histórica galega. I. Fonética e morfosintaxe. II. Lexicoloxía**, 4ª / 2ª, Laiovento, 1999 / 2001

García de Diego, V., **Elementos de gramática histórica gallega (Fonética-Morfología)**, Reed. facsimilar, Univ. de Santiago de Compostela, 1984 [1909]

González Seoane, E. (dir.) et alii, **Diccionario de diccionarios do galego medieval**, Univ. de Santiago de Compostela, 2006

Larson, Pär, **A lingua das cantigas: gramática do galego-portugués**, Galaxia, 2019

Mariño Paz, R., **Historia da lingua galega**, 2ª, Sotelo Blanco, 1999

Mariño Paz, R., **Fonética e fonoloxía históricas da lingua galega**, Xerais, 2017

- Mariño Paz, R., **Historical Phonetics and Phonology**, De Gruyter, (No prelo)
- Mariño Paz, R. e X. Varela Barreiro (eds.), **Lingüística histórica e edición de textos galegos medievais**, Universidade de Santiago de Compostela, 2015
- Mattos e Silva, R. V., **O portugués arcaico: fonoloxía, morfología e sintaxe**, Contexto, 2006
- Pinkster, H., **The Oxford Latin Syntax**, Oxford University Press, 2015
- Varela Barreiro, X. e R. Pichel, **Panorama actual da lingüística histórica galega**, 2017
- Venâncio, F., **Así naceu unha lingua. Sobre as orixes do portugués**, Galaxia, 2021
- Bibliografía Complementaria**
- Corominas, J. e J. A. Pascual, **Diccionario crítico etimológico castellano e hispánico**, Gredos, 1980-1991
- García Gondar, F. (dir.), **BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega**, Centro de Investigacións Ramón Piñeiro, 2012
- López Viñas, X., **A formación de palabras no galego medieval: a afixación**, Tese de Doutoramento, Universidade da Coruña, 2012
- Rodríguez Guerra, A. (ed.), **Lingüística histórica e dialectoloxía: coordenadas do cambio lingüístico**, Universidade de Vigo, 2016
- Rodríguez Guerra, A. e X. B. Arias Freixedo (eds.), **The Vindel Parchment and Martin Codax / O Pergamiño Vindel e Martin Codax. The Golden Age of Medieval Galician Poetry / O esplendor da poesía galega medieval**, John Benjamins Publishing Company, 2018
- Na aula fornecerase outras referencias bibliográficas máis específicas. aconséllase a consulta directa, a través da biblioteca, das fontes bibliográficas.,**

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Latín e literatura grecolatina/V01G400V01403
Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902
Morfoloxía da lingua galega/V01G400V01901
Sintaxe da lingua galega I/V01G400V01903

Plan de Continxencias

Descrición

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

- * Metodoloxías docentes que se manteñen
- * Metodoloxías docentes que se modifican
- * Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)
- * Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir
- * Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
- * Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

- * Probas xa realizadas
Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]
...
- * Probas pendentes que se manteñen
Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]
...
- * Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

* Información adicional

Aínda que houbera que substituír a docencia presencial in situ (na FFT) por docencia presencial a distancia, co emprego das ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (nomeadamente o Campus Remoto e tamén Moovi -alén do correo electrónico e dalgún outro recurso útil-), non debería de ser preciso modificar a planificación (metodoloxías, contidos, avaliación e titorías) aquí exposta, coa salvidade da propia adaptación motivada polo uso das tecnoloxías da información e da comunicación.
